

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Aneks do <i>Informatora o egzaminie maturalnym z języka niemieckiego</i> obowiązujący w roku szkolnym 2020/2021
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język niemiecki poziom podstawowy, rozszerzony dwujęzyczny; egzamin dla absolwentów niesłyszących
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – maj 2021 r. Termin dodatkowy – czerwiec 2021 r. Termin poprawkowy – sierpień 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 grudnia 2020 r.

Na podstawie § 11kzu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹ w **Informatorze o egzaminie maturalnym z języka niemieckiego od roku szkolnego 2014/2015**² wprowadza się następujące zmiany.

	1	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		Cały dokument	Zmiana podstawy prawnej przeprowadzania egzaminu

1. W roku 2021 egzamin maturalny z języka niemieckiego jest przeprowadzany na podstawie **wymagań egzaminacyjnych** określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r.³, zwanych dalej „wymaganiami egzaminacyjnymi”.
2. Wymagania egzaminacyjne są podane poniżej.

W dokumencie dwoma gwiazdkami (**) oznaczono wymagania, których opanowanie będzie sprawdzane w części ustnej egzaminu maturalnego, nieobowiązkowej w 2021 r.

III etap edukacyjny

Poziom III.0

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka, a także krótkie i proste wypowiedzi pisemne w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie formułuje bardzo krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi **ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

¹ Dz.U. poz. 493, z późn. zm., w szczególności rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniającego powyższe rozporządzenie (Dz.U. poz. 2314).

² Dokument jest dostępny pod adresem: https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2015/Informatory/2015/Jezyk-niemiecki.pdf

³ Dz.U. poz. 2314.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Zdający uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, **ustnie lub pisemnie, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. Zdający posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
 - 1) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, uczucia i emocje, zainteresowania);
 - 2) dom (np. miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia);
 - 3) szkoła (np. przedmioty nauczania, życie szkoły);
 - 4) praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy);
 - 5) życie rodzinne i towarzyskie (np. członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego);
 - 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki, lokale gastronomiczne);
 - 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, korzystanie z usług);
 - 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu, orientacja w terenie, informacja turystyczna, zwiedzanie);
 - 9) kultura (np. dziedziny kultury, uczestnictwo w kulturze);
 - 10) sport (np. popularne dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe);
 - 11) zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);
 - 12) technika (np. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych);
 - 13) świat przyrody (np. pogoda, rośliny i zwierzęta, krajobraz);
 - 14) elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej.
2. Zdający rozumie ze słuchu bardzo proste, krótkie wypowiedzi (np. instrukcje, komunikaty, rozmowy) artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka:
 - 1) reaguje na polecenia;
 - 2) określa główną myśl tekstu;
 - 3) znajduje w tekście określone informacje;
 - 4) określa intencje nadawcy/autora tekstu;
 - 5) określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników).
3. Zdający rozumie krótkie, proste wypowiedzi pisemne (np. napisy informacyjne, listy, ulotki reklamowe, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy i proste teksty narracyjne):
 - 1) określa główną myśl tekstu;
 - 2) znajduje w tekście określone informacje;
 - 3) określa intencje nadawcy/autora tekstu;
 - 4) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu).
- **4. Zdający tworzy bardzo krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi ustne:
 - 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i czynności;

- 2) opowiada o wydarzeniach życia codziennego;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) opisuje swoje upodobania;
 - 5) wyraża swoje opinie i uczucia;
 - 6) przedstawia intencje i plany na przyszłość.
5. Zdający tworzy bardzo krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne w formie prostych wyrażen i zdań (np. wiadomość, e-mail, krótki opis):
- 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i czynności;
 - 2) opisuje wydarzenia życia codziennego;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) opisuje swoje upodobania;
 - 5) wyraża swoje opinie i uczucia;
 - 6) opisuje intencje i plany na przyszłość.
- **6. Zdający reaguje ustnie w prosty i zrozumiały sposób, w typowych sytuacjach:
- 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, wita się i żegna, udziela podstawowych informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);
 - 2) stosuje formy grzecznościowe;
 - 3) uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia;
 - 4) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
 - 5) wyraża swoje opinie i życzenia, pyta o opinie i życzenia innych;
 - 6) wyraża swoje emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);
 - 7) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;
 - 8) prosi o powtórzenie bądź wyjaśnienie (sprecyzowanie) tego, co powiedział rozmówca.
7. Zdający reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. e-mail, wiadomość) w typowych sytuacjach:
- 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, udziela podstawowych informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);
 - 2) uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz);
 - 3) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
 - 4) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby.
8. Zdający przetwarza tekst **ustnie lub pisemnie:
- 1) przekazuje informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. mapach, symbolach, piktogramach);
 - 2) przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z prostego tekstu w języku obcym.
9. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów).
10. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznanne słowa i zwroty) i strategie kompensacyjne (np. opis, zastąpienie innym wyrazem) w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu.
11. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

III etap edukacyjny

Poziom III.1

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie proste, krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi **ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Zdający uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, **ustnie lub w formie prostego tekstu, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. Zdający posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
 - 1) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania);
 - 2) dom (np. miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia);
 - 3) szkoła (np. przedmioty nauczania, życie szkoły);
 - 4) praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności, miejsce pracy);
 - 5) życie rodzinne i towarzyskie (np. okresy życia, członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
 - 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne);
 - 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, korzystanie z usług, reklama);
 - 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu, orientacja w terenie, hotel, informacja turystyczna, wycieczki, zwiedzanie);
 - 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, media);

- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, sport wyczynowy);
 - 11) zdrowie (np. higieniczny tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, uzależnienia);
 - 12) nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, technologie informacyjno-komunikacyjne);
 - 13) świat przyrody (np. pogoda, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe);
 - 14) życie społeczne (np. konflikty i problemy społeczne, przestępczość);
 - 15) elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej.
2. Zdający rozumie ze słuchu proste, krótkie, typowe wypowiedzi (np. instrukcje, komunikaty, ogłoszenia, rozmowy) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka:
 - 1) reaguje na polecenia;
 - 2) określa główną myśl tekstu;
 - 3) znajduje w tekście określone informacje;
 - 4) określa intencję nadawcy/autora tekstu;
 - 5) określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników);
 - 6) w podstawowym zakresie rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.
 3. Zdający rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. napisy informacyjne, listy, broszury, ulotki reklamowe, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, instrukcje obsługi, proste artykuły prasowe i teksty narracyjne):
 - 1) określa główną myśl tekstu;
 - 2) określa główną myśl poszczególnych części tekstu;
 - 3) znajduje w tekście określone informacje;
 - 4) określa intencje nadawcy/autora tekstu;
 - 5) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu);
 - 6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu;
 - 7) w podstawowym zakresie rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.
 - **4. Zdający tworzy krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi ustne:
 - 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności;
 - 2) opowiada o wydarzeniach życia codziennego;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości;
 - 5) wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia;
 - 6) przedstawia opinie innych osób;
 - 7) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 8) opisuje doświadczenia swoje i innych osób;
 - 9) w podstawowym zakresie stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.
 5. Zdający tworzy krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, e-mail, krótki list prywatny):
 - 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności;
 - 2) opisuje wydarzenia życia codziennego;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości;
 - 5) wyraża i uzasadnia swoje poglądy, uczucia;
 - 6) przedstawia opinie innych osób;
 - 7) opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

- 8) opisuje doświadczenia swoje i innych osób;
 - 9) w podstawowym zakresie stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.
- **6.** Zdający reaguje ustnie w sposób zrozumiały w typowych sytuacjach:
- 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, wita się i żegna, udziela podstawowych informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);
 - 2) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę;
 - 3) stosuje formy grzecznościowe;
 - 4) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
 - 5) prowadzi proste negocjacje w typowych sytuacjach życia codziennego (np. wymiana zakupionego towaru);
 - 6) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje i sugestie;
 - 7) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
 - 8) wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadza się, sprzeciwia się;
 - 9) wyraża swoje emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);
 - 10) prosi o radę i udziela rady;
 - 11) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;
 - 12) wyraża skargę, przeprasza, przyjmuje przeprosiny;
 - 13) prosi o powtórzenie bądź wyjaśnienie (sprecyzowanie) tego, co powiedział rozmówca.
7. Zdający reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. e-mail, wiadomość, krótki list prywatny) w typowych sytuacjach:
- 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, udziela podstawowych informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);
 - 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz);
 - 3) prowadzi proste negocjacje w typowych sytuacjach życia codziennego (np. uzgadnianie formy spędzania czasu);
 - 4) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje i sugestie;
 - 5) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
 - 6) wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadza się, sprzeciwia się;
 - 7) wyraża swoje emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);
 - 8) prosi o radę i udziela rady;
 - 9) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;
 - 10) wyraża skargę, przeprasza, przyjmuje przeprosiny.
8. Zdający przetwarza tekst **ustnie lub pisemnie:
- 1) przekazuje w języku obcym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) oraz tekstach obcojęzycznych;
 - 2) przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku obcym;
 - 3) przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim.
9. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów).
10. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznaną słowa i zwroty) i strategie kompensacyjne (np. zastąpienie innym wyrazem, opis, środki niewerbalne) w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu.
11. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

IV etap edukacyjny (poziom podstawowy i rozszerzony)

Poziom IV.1.P i poziom IV.1.R

Ogólne wymagania egzaminacyjne

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
I. Znajomość środków językowych.	
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.	Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.
II. Rozumienie wypowiedzi.	
Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyrażenie, w standardowej odmianie języka, a także proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Zdający rozumie wypowiedzi ustne i pisemne o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.
III. Tworzenie wypowiedzi.	
Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi **ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Zdający tworzy płynne i zrozumiałe, **dłuższe wypowiedzi ustne oraz dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.
IV. Reagowanie na wypowiedzi.	
Zdający uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, **ustnie lub pisemnie, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Zdający reaguje płynnie, w formie **ustnej i pisemnej, w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.
V. Przetwarzanie wypowiedzi.	
Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.	Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
<p>1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych</p>	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych</p>
<p style="text-align: center;">w zakresie następujących tematów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania, problemy etyczne – tylko poziom rozszerzony); 2) dom (np. miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania); 3) szkoła (np. przedmioty nauczania, oceny i wymagania, życie szkoły, kształcenie pozaszkolne); 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza, rynek pracy – tylko poziom rozszerzony); 5) życie rodzinne i towarzyskie (np. okresy życia, członkowie rodziny, koledzy, przyjaciele, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy); 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowanie, lokale gastronomiczne, diety); 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, reklama, korzystanie z usług, środki płatnicze – tylko poziom rozszerzony, banki – tylko poziom rozszerzony, ubezpieczenia – tylko poziom rozszerzony); 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu, informacja turystyczna, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, wypadki – tylko poziom rozszerzony); 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, media); 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, sport wyczynowy); 11) zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, higieniczny tryb życia, niepełnosprawni, uzależnienia, ochrona zdrowia); 12) nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, awarie – tylko poziom rozszerzony, technologie informacyjno-komunikacyjne); 13) świat przyrody (np. klimat, świat roślin i zwierząt, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, katastrofy, przestrzeń kosmiczna – tylko poziom rozszerzony); 14) państwo i społeczeństwo (np. organizacje społeczne i międzynarodowe, przestępczość, polityka społeczna – tylko poziom rozszerzony, gospodarka – tylko poziom rozszerzony); 15) elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej, w tym znajomość problemów pojawiających się na styku różnych kultur i społeczności. 	
<p>2. Zdający rozumie ze słuchu proste, typowe wypowiedzi (np. instrukcje, komunikaty, ogłoszenia, rozmowy) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka:</p>	<p>2. Zdający rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady,</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1) określa główną myśl tekstu; 2) określa główną myśl poszczególnych części tekstu; 3) znajduje w tekście określone informacje; 4) określa intencje nadawcy/autora tekstu; 5) określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników); 6) w podstawowym zakresie rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi. 	<p>komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe).</p> <p>Zdający spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oddziela fakty od opinii; 2) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.
<p>3. Zdający rozumie proste wypowiedzi pisemne (np. napisy informacyjne, listy, broszury, ulotki reklamowe, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, instrukcje obsługi, proste artykuły prasowe i teksty narracyjne):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) określa główną myśl tekstu; 2) określa główną myśl poszczególnych części tekstu; 3) znajduje w tekście określone informacje; 4) określa intencje nadawcy/autora tekstu; 5) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu); 6) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu; 7) w podstawowym zakresie rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi. 	<p>3. Zdający rozumie wypowiedzi pisemne o różnorodnej formie i długości (np. artykuły prasowe, recenzje, wywiady, teksty literackie).</p> <p>Zdający spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oddziela fakty od opinii; 2) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.
<p>**4. Zdający tworzy krótkie, proste, zrozumiałe, wypowiedzi ustne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności; 2) opowiada o wydarzeniach życia codziennego i komentuje je; 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości; 5) wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia; 6) przedstawia opinie innych osób; 7) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań i poglądów; 8) opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 9) opisuje doświadczenia swoje i innych osób; 10) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości; 	<p>**4. Zdający tworzy płynne i zrozumiałe, dłuższe wypowiedzi ustne.</p> <p>Zdający spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.

<p>11) w podstawowym zakresie stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.</p>	
<p>5. Zdający tworzy krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi pisemne (np. wiadomość, e-mail, list prywatny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności; 2) opisuje wydarzenia życia codziennego i komentuje je; 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości; 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości; 5) wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia; 6) przedstawia opinie innych osób; 7) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań i poglądów; 8) opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość; 9) opisuje doświadczenia swoje i innych; 10) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości; 11) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze; 12) w podstawowym zakresie stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 	<p>5. Zdający tworzy dłuższe wypowiedzi pisemne (np. list formalny, rozprawka, artykuł), bogate i spójne pod względem treści.</p> <p>Zdający spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji; 2) przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.
<p>**6. Zdający reaguje ustnie w sposób zrozumiały, w typowych sytuacjach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, udziela podstawowych informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób); 2) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; 3) stosuje formy grzecznościowe; 4) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia; 5) prowadzi proste negocjacje w typowych sytuacjach życia codziennego (np. wymiana zakupionego towaru); 6) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje i sugestie; 7) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia; 	<p>**6. Zdający reaguje ustnie w sposób płynny w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach w zakresie wymagań określonych dla poziomu podstawowego.</p>

<p>8) wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie, preferencje i życzenia innych;</p> <p>9) wyraża emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);</p> <p>10) prosi o radę i udziela rady;</p> <p>11) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;</p> <p>12) wyraża skargę, przeprasza, przyjmuje przeprosiny;</p> <p>13) prosi o powtórzenie bądź wyjaśnienie tego, co powiedział rozmówca.</p>	
<p>7. Zdający reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. e-mail, wiadomość, list prywatny) w typowych sytuacjach:</p> <p>1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, udziela podstawowych informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);</p> <p>2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;</p> <p>3) prowadzi proste negocjacje (np. uzgadnianie formy spędzania czasu);</p> <p>4) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje i sugestie;</p> <p>5) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;</p> <p>6) wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadza się i sprzeciwia;</p> <p>7) wyraża emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);</p> <p>8) prosi o radę i udziela rady;</p> <p>9) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;</p> <p>10) wyraża skargę, przeprasza, przyjmuje przeprosiny.</p>	<p>7. Zdający reaguje w formie dłuższego, złożonego tekstu pisanego (np. list formalny) w sytuacjach formalnych i nieformalnych.</p> <p>Zdający spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) prowadzi negocjacje w trudnych sytuacjach życia codziennego (np. niezasłużone oskarżenie, spowodowanie szkody);</p> <p>2) ustosunkowuje się do opinii innych osób;</p> <p>3) przedstawia opinie i argumenty, odpira argumenty przeciwnie;</p> <p>4) komentuje, akceptuje lub kwestionuje zdanie innych;</p> <p>5) spekuluje na temat przyczyn i konsekwencji zdarzeń przeszłych i przyszłych;</p> <p>6) wysuwa i rozważa hipotezy.</p>
<p>8. Zdający przetwarza tekst **ustnie lub pisemnie:</p> <p>1) przekazuje w języku obcym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) oraz tekstach obcojęzycznych;</p>	<p>8. Zdający przetwarza tekst **ustnie lub pisemnie.</p> <p>Zdający spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego.</p>

2) przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku obcym; 3) przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim.	
9. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów). 10. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznaną słowa i zwroty) oraz strategie kompensacyjne (np. parafraza, definicja) w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu. 11. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).	

IV etap edukacyjny (poziom dwujęzyczny)

Poziom IV.2

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem złożonych środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności gramatycznej, fonetycznej i ortograficznej, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie skomplikowane wypowiedzi ustne i pisemne na różne, także abstrakcyjne tematy, o różnorodnej formie i długości, w różnych odmianach języka i warunkach odbioru, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający tworzy płynne, szczegółowe i logicznie skonstruowane dłuższe wypowiedzi **ustne i pisemne na różnorodne tematy, bogate i spójne pod względem treści, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Zdający reaguje swobodnie, płynnie, w formie **ustnej i pisemnej, w różnorodnych, także złożonych sytuacjach, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych, w tym wyrażen idiomatycznych, oraz bogatą frazeologią, a także wykazuje się wysokim poziomem poprawności

gramatycznej, fonetycznej i ortograficznej, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów, z uwzględnieniem wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka (elementów literatury, historii, geografii, socjologii) oraz tematyki integracji europejskiej i problemów pojawiających się na styku różnych kultur i społeczności.

2. Zdający rozumie ze słuchu teksty o różnorodnej tematyce, formie i długości (np. rozmowy, dyskusje, wywiady, wykłady, debaty, komunikaty, instrukcje, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne, filmy), w różnych warunkach odbioru:
 - 1) określa główną myśl tekstu;
 - 2) określa główną myśl poszczególnych części tekstu;
 - 3) znajduje w tekście określone informacje;
 - 4) określa postawy i intencje nadawcy/autora tekstu;
 - 5) określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, sytuację, uczestników);
 - 6) oddziela fakty od opinii;
 - 7) określa relacje i uczucia między rozmówcami;
 - 8) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu;
 - 9) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu;
 - 10) klasyfikuje informacje i układa je w określonym porządku;
 - 11) rozpoznaje niejednoznaczność wypowiedzi i powodujące ją środki stylistyczne i zjawiska językowe (np. idiomy, homonimy, metafory);
 - 12) rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;
 - 13) rozpoznaje znaczenia ukryte, wyrażone pośrednio, aluzje;
 - 14) interpretuje teksty kultury.
3. Zdający rozumie złożone wypowiedzi pisemne o różnorodnej tematyce, formie i długości (np. artykuły prasowe, teksty popularnonaukowe, recenzje, wywiady, teksty literackie):
 - 1) określa główną myśl tekstu;
 - 2) określa główną myśl poszczególnych części tekstu;
 - 3) znajduje w tekście określone informacje;
 - 4) określa postawy i intencje nadawcy/autora tekstu;
 - 5) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu);
 - 6) oddziela fakty od opinii;
 - 7) rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu;
 - 8) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu;
 - 9) klasyfikuje informacje i układa je w określonym porządku;
 - 10) rozpoznaje środki stylistyczne i zjawiska językowe powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. idiomy, homonimy, metafory, ironię);
 - 11) rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;
 - 12) rozpoznaje znaczenia ukryte, wyrażone pośrednio, oraz aluzje;
 - 13) interpretuje teksty kultury.
- **4. Zdający tworzy różnorodne, szczegółowe, płynne i zrozumiałe, wieloaspektowe wypowiedzi ustne:
 - 1) szczegółowo opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności;
 - 2) opowiada o wydarzeniach życia codziennego i komentuje je;
 - 3) przedstawia fakty i relacjonuje wydarzenia z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) opisuje doświadczenia swoje i innych osób;
 - 5) opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;

- 6) wyraża opinie, poglądy i uczucia swoje i innych osób i popiera je trafnymi argumentami i przykładami;
 - 7) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
 - 8) przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
 - 9) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji, dostosowuje styl wypowiedzi do potencjalnego odbiorcy.
5. Zdający tworzy różnorodne wypowiedzi pisemne o określonej długości (np. list formalny, rozprawka, artykuł), bogate i spójne pod względem treści:
- 1) szczegółowo opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności;
 - 2) opisuje wydarzenia życia codziennego i komentuje je;
 - 3) przedstawia fakty i relacjonuje wydarzenia z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) opisuje doświadczenia swoje i innych osób;
 - 5) opisuje intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 6) wyraża opinie, poglądy i uczucia swoje i innych osób i popiera je trafnymi argumentami i przykładami;
 - 7) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
 - 8) przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
 - 9) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji, dostosowuje styl wypowiedzi do potencjalnego odbiorcy;
 - 10) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- **6. Zdający reaguje ustnie w sposób płynny w różnorodnych, także złożonych sytuacjach:
- 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby, udziela informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);
 - 2) stosuje formy grzecznościowe i dostosowuje styl wypowiedzi do odbiorcy;
 - 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
 - 4) prosi o powtórzenie bądź wyjaśnienie tego, co powiedział rozmówca;
 - 5) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje i sugestie;
 - 6) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
 - 7) wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie, preferencje i życzenia innych;
 - 8) prosi o radę i udziela rady;
 - 9) wyraża emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);
 - 10) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;
 - 11) wyraża skargę, przeprasza, przyjmuje przeprosiny;
 - 12) prowadzi negocjacje, także w trudnych sytuacjach;
 - 13) aktywnie uczestniczy w rozmowie i dyskusji: przedstawia opinie i argumenty, komentuje, zgadza się lub kwestionuje zdanie innych uczestników dyskusji, odpiera argumenty przeciwne, umiejętnie nawiązuje do wypowiedzi innych osób;
 - 14) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań, poglądów; ocenia je;
 - 15) wysuwa i rozważa hipotezy, spekuluje na temat przyczyn i konsekwencji zdarzeń przeszłych i przyszłych.
7. Zdający reaguje w formie dłuższego, złożonego tekstu pisanego (np. list) w sytuacjach formalnych i nieformalnych:

- 1) nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia się i inne osoby, udziela informacji na swój temat i pyta o dane rozmówcy i innych osób);
 - 2) stosuje formy grzecznościowe i dostosowuje styl wypowiedzi do odbiorcy;
 - 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
 - 4) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje i sugestie;
 - 5) prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
 - 6) wyraża swoje opinie, intencje, preferencje i życzenia, pyta o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadza się i sprzeciwia;
 - 7) prosi o radę i udziela rady;
 - 8) wyraża emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie);
 - 9) wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby;
 - 10) wyraża skargę, przeprasza, przyjmuje przeprosiny;
 - 11) prowadzi negocjacje, także w trudnych sytuacjach;
 - 12) przedstawia opinie i argumenty, ustosunkowuje się do opinii innych osób, odpira argumenty przeciwnie;
 - 13) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań, poglądów;
 - 14) wysuwa i rozważa hipotezy, spekuluje na temat przyczyn i konsekwencji zdarzeń przeszłych i przyszłych.
8. Zdający przetwarza **ustnie lub pisemnie teksty z różnych dziedzin życia, o różnej długości i stopniu złożoności:
- 1) przekazuje informację usłyszaną lub przeczytaną w języku obcym;
 - 2) przekazuje w języku obcym informacje sformułowane w języku polskim;
 - 3) przekazuje informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, tabelach, symbolach, piktogramach);
 - 4) streszcza fragment usłyszanego lub przeczytanego tekstu;
 - 5) sporządza szczegółowe notatki z wysłuchanego tekstu.
9. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów), a także świadomie pracuje nad redakcją swoich tekstów (planuje wypowiedź, poprawia błędy).
10. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznanne słowa i zwroty) oraz strategie kompensacyjne (np. parafraza, definicja) w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu.
11. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

	2	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		27-34; 106-110	Zmiana zakresu środków językowych

Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali *ESOKJ*), w tym zakresu środków językowych w wypowiedziach pisemnych, odpowiada:

- na poziomie podstawowym – poziomowi A2+ (B1 w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- na poziomie rozszerzonym – poziomowi B1+ (B2 w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- na poziomie dwujęzycznym – poziomowi B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi).

Zakres struktur gramatycznych jest podany poniżej.

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RODZAJNIK	
<ul style="list-style-type: none"> • użycie rodzajnika nieokreślonego, np. <i>Da steht eine Tasse.</i> • użycie rodzajnika określonego, np. <i>Die Tasse ist sauber.</i> • użycie rzeczownika bez rodzajnika, np. <i>Herr Meier ist Lehrer.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • użycie rodzajnika nieokreślonego, np. <i>Da steht eine Tasse.</i> • użycie rodzajnika określonego, np. <i>Die Tasse ist sauber.</i> • użycie rzeczownika bez rodzajnika, np. <i>Herr Meier ist Lehrer.</i>
RZECZOWNIK	
<ul style="list-style-type: none"> • odmiana rzeczownika (deklinacja mocna, słaba i mieszana) w liczbie pojedynczej, np. <i>der Mensch – des Menschen – dem Menschen – den Menschen</i> • tworzenie liczby mnogiej, np. <i>die Tage, die Jungen, die Koffer, die Kinder, die Parks, die Brüder</i> • rzeczowniki złożone, np. <i>der Aufruf, das Klassenzimmer, das Schlafzimmer</i> • rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności, np. <i>der Lehrer, die Zuschauerin</i> • rzeczowniki z przyrostkami: <i>-e, -ei, -heit, -keit, -ler, -schaft, -ion, -tät, -in, -um, -ung, -ium, -ment</i>, np. <i>die Wirklichkeit</i> • rzeczowniki z przedrostkami <i>Miss-, Un-, Ge-</i>, np. <i>das Missverständnis, die Unzufriedenheit, das Gebäude</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odmiana rzeczownika (deklinacja mocna, słaba i mieszana) w liczbie pojedynczej, np. <i>der Mensch – des Menschen – dem Menschen – den Menschen</i> • tworzenie liczby mnogiej, np. <i>die Tage, die Jungen, die Koffer, die Kinder, die Parks, die Brüder</i> • rzeczowniki złożone, np. <i>der Aufruf, das Klassenzimmer, das Schlafzimmer</i> • rzeczowniki zdrobniałe: <i>-chen, -lein</i>, np. <i>das Lämpchen, das Büchlein</i> • rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności, np. <i>der Lehrer, die Zuschauerin</i> • rzeczowniki z przyrostkami: <i>-e, -ei, -heit, -keit, -ler, -schaft, -ion, -tät, -in, -um, -ung, -ium, -ment, -ling</i>, np. <i>die Wirklichkeit</i> • rzeczowniki z przedrostkami <i>Miss-, Un-, Ge-</i>, np. <i>das Missverständnis, die Unzufriedenheit, das Gebäude</i>
<ul style="list-style-type: none"> • rzeczowniki tworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. <i>die Berlinerin, der Franzose, die Polin, der Europäer</i> • rzeczowniki tworzone od czasowników, np. <i>das Schreiben, das Aufräumen</i> • rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłów i liczebników, np. <i>das Gute, der Reisende, der Erste</i> • odmiana imion własnych, np. <i>Evas Familie, Müllers Haus, Hansens Tochter</i> • rzeczownik po określeniu miary i wagi, np. <i>ein Liter Milch, ein Kilo Äpfel</i> • rekcja rzeczownika, np. <i>die Angst vor, das Interesse an/für</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rzeczowniki tworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. <i>die Berlinerin, der Franzose, die Polin, der Europäer</i> • rzeczowniki tworzone od czasowników, np. <i>das Schreiben, das Aufräumen</i> • rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłów i liczebników, np. <i>das Gute, der Reisende, der Erste</i> • odmiana imion własnych, np. <i>Evas Familie, Müllers Haus, Hansens Tochter, die Taten des jungen Paul, Friedrich Schillers Dramen</i> • rzeczownik po określeniu miary i wagi, np. <i>ein Liter Milch, ein Kilo Äpfel</i> • rekcja rzeczownika, np. <i>die Angst vor, das Interesse an/für</i>

ZAIMEK	
<ul style="list-style-type: none"> ● zaimki osobowe, np. <i>ich, mir, mich</i> ● zaimek nieosobowy <i>es</i> ● zaimek zwrotny <i>sich</i> ● zaimki dzierżawcze, np. <i>mein, sein, unser, Ihr</i> ● zaimki wskazujące, np. <i>dieser, der, derselbe, der gleiche</i> ● zaimki pytające, np. <i>wer, was, wann, welcher, was für ein, warum</i> ● zaimki nieokreślone, np. <i>alle, einige, etwas, jeder, jemand, einer, keiner, man, niemand, nichts, alles</i> ● zaimki względne, np. <i>der</i> ● zaimek wzajemny <i>einander</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● zaimki osobowe, np. <i>ich, mir, mich</i> ● zaimek nieosobowy <i>es</i> ● zaimek zwrotny <i>sich</i> ● zaimek dzierżawcze, np. <i>mein, sein, unser, Ihr</i> ● zaimki wskazujące, np. <i>dieser, jener, der, derselbe, der gleiche</i> ● zaimki pytające, np. <i>wer, was, wann, welcher, was für ein, warum</i> ● zaimki nieokreślone, np. <i>alle, einige, etwas, jeder, jemand, einer, keiner, man, niemand, nichts, alles</i> ● zaimki względne, np. <i>der, welcher</i> ● zaimek wzajemny <i>einander</i> ● zaimki <i>einer, eine, eins</i> z dopełniaczem, np. <i>Das Hotel „Holiday Inn“ ist eins der besten Hotels in Warschau.</i>
PRZYMIOTNIK	
<ul style="list-style-type: none"> ● przymiotnik jako orzecznik, np. <i>Das Mädchen ist nett.</i> ● przymiotnik jako przydawka: <ul style="list-style-type: none"> – z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym <i>dieser, derselbe</i>, np. <i>das neue Auto, diese schöne Blume</i> – z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem <i>kein</i>, np. <i>ein kleines Kind, mein alter Freund, keine guten Filme</i> – bez rodzajnika, np. <i>frische Butter</i> – po zaimkach pytających, nieokreślonych, np. <i>Was für eine unglaubliche Geschichte ist das?</i> – po zaimkach liczebnych, np. <i>beide, alle, viele, wenige, manche, andere, einige, folgende; alle guten Schüler, viele bekannte Schriftsteller</i> – po liczebniku, np. <i>vier gute Schüler</i> – w formie stopnia wyższego i najwyższego <i>Das ist sein jüngerer Bruder.</i> ● regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika, np. <i>klein – kleiner – der/die/das kleinste, am kleinsten, gut – besser – der/die/das beste, am besten; Was ist das höchste Gebäude in Europa?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● przymiotnik jako orzecznik, np. <i>Das Mädchen ist nett.</i> ● przymiotnik jako przydawka: <ul style="list-style-type: none"> – z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym <i>dieser, jener, derselbe</i>, np. <i>das neue Auto, diese schöne Blume</i> – z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem <i>kein</i>, np. <i>ein kleines Kind, mein alter Freund, keine guten Filme</i> – bez rodzajnika, np. <i>frische Butter</i> – po zaimkach pytających, nieokreślonych, np. <i>Was für eine unglaubliche Geschichte ist das?</i> – po zaimkach liczebnych, np. <i>beide, alle, viele, wenige, manche, andere, einige, folgende; alle guten Schüler, viele bekannte Schriftsteller</i> – po liczebniku, np. <i>vier gute Schüler</i> – w formie stopnia wyższego i najwyższego <i>Das ist sein jüngerer Bruder.</i> ● regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika, np. <i>klein – kleiner – der/die/das kleinste, am kleinsten, gut – besser – der/die/das beste, am besten; Was ist das höchste Gebäude in Europa?</i>

<ul style="list-style-type: none"> • przymiotniki w porównaniach, np. <i>Dieses Haus ist so hoch wie das andere.</i> <i>Eva ist fleißiger als ihre Schwester.</i> <i>Peter ist der schnellste von allen Schülern seiner Klasse.</i> • przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. <i>Berliner Bahnhof, österreichisch, amerikanisch</i> • przymiotniki z przedrostkiem <i>un-</i>, np. <i>unzufrieden, unpraktisch</i> • rekcja przymiotnika, np. <i>reich an, zufrieden mit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przymiotniki w porównaniach, np. <i>Dieses Haus ist so hoch wie jenes.</i> <i>Eva ist fleißiger als ihre Schwester.</i> <i>Peter ist der schnellste von allen Schülern seiner Klasse.</i> • przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. <i>Berliner Bahnhof, österreichisch, amerikanisch</i> • przymiotniki z przedrostkiem <i>un-</i>, np. <i>unzufrieden, unpraktisch</i> • przymiotniki z przyrostkami: <i>-arm, -bar, -isch, -los, -reich, -sam, -wert, -voll</i>, np. <i>dankbar, misstrauisch, abwechslungsreich, sehenswert</i> • rekcja przymiotnika, np. <i>reich an, zufrieden mit</i>
<p>LICZEBNIK</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • liczebniki główne, np. <i>sieben, einhundertzwanzig</i> • liczebniki porządkowe, np. <i>der siebte</i> • liczebniki mnożne i nieokreślone, np. <i>zweimal, viel</i> • liczebniki ułamkowe i dziesiętne, np. <i>anderthalb, ein Drittel, 0,8 – null Komma acht</i> • użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości, np. <i>zwei Quadratmeter, drei Liter</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • liczebniki główne, np. <i>sieben, einhundertzwanzig</i> • liczebniki porządkowe, np. <i>der siebte</i> • liczebniki mnożne i nieokreślone, np. <i>zweimal, viel</i> • liczebniki ułamkowe i dziesiętne, np. <i>anderthalb, ein Drittel, 0,8 – null Komma acht</i> • użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości, np. <i>zwei Quadratmeter, drei Liter</i>
<p>PRZYSŁÓWEK</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi, np. <i>Worauf wartest du? – Ich warte darauf.</i> • regularne i nieregularne stopniowanie przysłówek, np. <i>wohl – wohler – am wohlsten, gern – lieber – am liebsten</i> • przysłówki czasu i miejsca, np. <i>morgen, bald, dann, endlich, damals, gestern, heute, hier, dort, draußen, unten, oben, links, rechts</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi, np. <i>Worauf wartest du? – Ich warte darauf.</i> • regularne i nieregularne stopniowanie przysłówek, np. <i>wohl – wohler – am wohlsten, gern – lieber – am liebsten</i> • przysłówki m.in. czasu i miejsca, np. <i>morgen, bald, dann, endlich, damals, gestern, heute, hier, dort, draußen, drüben, unten, oben, links, rechts</i>
<p>PARTYKUŁA</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • użycie partykuł, np. <i>sehr, besonders, viel, erst, sogar, immer, etwa, eben, ziemlich, aber, denn, ja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • użycie partykuł, np. <i>sehr, besonders, viel, erst, sogar, immer, etwa, eben, ziemlich, aber, denn, mal, doch, ja</i>

PRZYIMEK	
<ul style="list-style-type: none"> • przyimki z celownikiem: <i>aus, bei, mit, nach, seit, von, zu, gegenüber, ab</i> • przyimki z biernikiem: <i>durch, gegen, für, ohne, um, entlang, bis</i> • przyimki z celownikiem lub biernikiem: <i>an, auf, in, hinter, neben, unter, über, vor, zwischen</i> • przyimki z dopełniaczem: <i>während, trotz, wegen, statt</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przyimki z celownikiem: <i>aus, bei, mit, nach, seit, von, zu, gegenüber, ab, außer, entgegen</i> • przyimki z biernikiem: <i>durch, gegen, für, ohne, um, entlang, bis</i> • przyimki z celownikiem lub biernikiem: <i>an, auf, in, hinter, neben, unter, über, vor, zwischen</i> • przyimki z dopełniaczem: <i>während, trotz, wegen, statt, anlässlich, außerhalb, diesseits, jenseits, hinsichtlich, infolge</i>
CZASOWNIK	
<ul style="list-style-type: none"> • formy czasowe – strona czynna czasownika: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I • czasowniki posiłkowe <i>sein, haben, werden</i> • czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski, np. <i>helfen, lesen, schlafen</i> • czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone, np. <i>aufmachen, bestehen</i> • czasowniki zwrotne, np. <i>sich waschen</i> • czasowniki modalne w trybie oznajmującym Präsens i Präteritum • czasowniki modalne w trybie przypuszczającym w czasie Präteritum, np. <i>Er könnte früher aufstehen.</i> • czasownik <i>lassen</i>, np. <i>Ich lasse mein Auto reparieren. Ich lasse mir die Haare schneiden. Ich habe meinen Schirm in der Gaststätte gelassen.</i> • formy imiesłowowe czasownika: Partizip II • tryb rozkazujący, np. <i>Lies den Text vor!</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • formy czasowe – strona czynna czasownika: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I • czasowniki posiłkowe <i>sein, haben, werden</i> • czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski, np. <i>helfen, lesen, schlafen</i> • czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone, np. <i>aufmachen, bestehen</i> • czasowniki zwrotne, np. <i>sich waschen</i> • czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone z przedrostkami: <i>über-, um-, unter-, durch-, wieder-</i>, np. <i>übersehen, übersetzen, unternehmen, durchschauen, umstellen, wiederbringen, wiederholen</i>, np. <i>Ich habe den Text ins Deutsche übersetzt. Die Fähre setzt uns zum anderen Ufer über.</i> • czasowniki modalne w trybie oznajmującym Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt • czasowniki modalne w trybie przypuszczającym (w czasie Präteritum i Plusquamperfekt), np. <i>Er könnte früher aufstehen. Er hätte früher aufstehen können.</i> • czasownik <i>lassen</i>, np. <i>Ich lasse mein Auto reparieren. Ich lasse mir die Haare schneiden. Ich habe meinen Schirm in der Gaststätte gelassen.</i> • formy imiesłowowe czasownika: Partizip I, Partizip II • imiesłowy w funkcji przydawki, np. <i>Das weinende Kind saß auf der Bank. Der gebrauchte BMW war mir zu teuer.</i> • tryb rozkazujący, np. <i>Lies den Text vor!</i>

<ul style="list-style-type: none"> ● bezokoliczniki z <i>zu</i> i <i>bez zu</i> w zdaniach w czasie Präsens i Präteritum, np. <i>Er hat vor, die Ferien an der Ostsee zu verbringen. Sie hat die Absicht, ins Ausland zu fahren. Er hat heute keine Lust, mit seinen Freunden auszugehen. Wir sind fähig, diese Aufgabe zu lösen. Ich höre meine Freundin singen.</i> ● strona bierna czasownika (Vorgangspassiv): Präsens, Präteritum, Perfekt, np. <i>In Deutschland wird viel Bier getrunken. Das Auto wurde bereits verkauft. Die Aufgabe ist gelöst worden.</i> ● strona bierna określająca stan (Zustandspassiv), np. <i>Alle Fenster sind geöffnet. Seine Tasche war schon gestern gepackt.</i> ● tryb przypuszczający czasowników <i>haben</i> i <i>sein</i> oraz czasowników modalnych - Konjunktiv II (Präteritum), np. <i>Ich dachte, du wärest in der Schule.</i> ● tryb warunkowy - Konditional I (<i>würde</i> + Infinitiv I), np. <i>Ich würde mir ein neues Fahrrad kaufen.</i> ● rekcja czasowników, np. <i>denken an, fragen nach, warten auf, stören (Akk.)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● bezokoliczniki z <i>zu</i> i <i>bez zu</i> w zdaniach w czasie Präsens, Präteritum, Perfekt, np. <i>Er hat vor, die Ferien an der Ostsee zu verbringen. Sie hat die Absicht, ins Ausland zu fahren. Er hat heute keine Lust, mit seinen Freunden auszugehen. Wir sind fähig, diese Aufgabe zu lösen. Ich erinnere mich nicht mehr, ihn schon einmal gesehen zu haben. Ich höre meine Freundin singen.</i> ● strona bierna czasownika (Vorgangspassiv): Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, np. <i>In Deutschland wird viel Bier getrunken. Das Auto wurde bereits verkauft. Die Aufgabe ist gelöst worden. Nachdem das Museum eröffnet worden war, gab es viele Artikel in der Presse.</i> ● strona bierna Präsens, Präteritum, Perfekt, z czasownikiem modalnym, np. <i>Der Text soll bis morgen gelesen werden. Der Aufsatz musste bis gestern korrigiert werden. Der Artikel hat von dem Journalisten korrigiert werden müssen.</i> ● formy konkurencyjne dla strony biernej: <i>lassen</i> + <i>sich</i> + Infinitiv, <i>sein</i> + Infinitiv, np. <i>Diese Schuhe lassen sich leider nicht mehr reparieren. Der Aufsatz ist bis morgen zu schreiben.</i> ● strona bierna określająca stan (Zustandspassiv), np. <i>Alle Fenster sind geöffnet. Seine Tasche war schon gestern gepackt.</i> ● tryb przypuszczający - Konjunktiv II (Präteritum, Plusquamperfekt), np. <i>Ich dachte, du wärest in der Schule.</i> ● tryb warunkowy - Konditional I (<i>würde</i> + Infinitiv I), np. <i>Wenn ich mehr Geld hätte, würde ich mir ein neues Fahrrad kaufen.</i> ● rekcja czasowników, np. <i>denken an, fragen nach, warten auf, sich einsetzen für, stören (Akk.), folgen (Dat.)</i>
--	---

SKŁADNIA

<ul style="list-style-type: none"> ● zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające i rozkazujące ● szyk wyrazów: prosty, przestawny oraz szyk zdania podrzędnie złożonego, np. <i>Wir haben täglich zwei Vorlesungen. Täglich haben wir zwei Vorlesungen. Ich weiß nicht, ob er schon angekommen ist.</i> ● przeczenia <i>nein, nicht, kein, nie, niemals</i> i ich miejsce w zdaniu, np. <i>Ich habe ihn nie gesehen. Ich schwimme nicht mehr.</i> ● zdania złożone współrzędnie ze spójnikami, np. <i>aber, denn, oder, sondern, und, deshalb, sonst, trotzdem</i> oraz zdania bezspójnikowe; <i>Ich war krank und musste zum Arzt gehen. Er verdient viel Geld, trotzdem ist er unzufrieden. Die Sonne scheint, es ist warm.</i> ● zdania podrzędnie złożone: <ul style="list-style-type: none"> - zdania podmiotowe, np. <i>Es wundert mich, dass er nicht gekommen ist.</i> - zdania dopełnieniowe ze spójnikami, np. <i>dass, ob, wer, was, wo, wie; Der Lehrer sagt, dass dieses Buch interessant ist. Er weiß nicht, wo der Parkplatz ist.</i> - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami: <i>weil, da; Er bleibt zu Hause, weil sein Vater krank ist.</i> - zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami: <i>wenn, als, bevor, bis, während;</i> <p style="margin-left: 20px;"><i>Bevor wir abreisten, besuchten wir noch unseren Professor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zdania warunkowe rzeczywiste: <i>wenn + Präsens, np. Wenn es regnet, sehen wir fern.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ● zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające i rozkazujące ● szyk wyrazów: prosty, przestawny oraz szyk zdania podrzędnie złożonego, np. <i>Wir haben täglich zwei Vorlesungen. Täglich haben wir zwei Vorlesungen. Ich weiß nicht, ob er schon angekommen ist.</i> ● przeczenia <i>nein, nicht, kein, nie, niemals, nirgends, keinesfalls</i> i ich miejsce w zdaniu, np. <i>Ich habe ihn nie gesehen. Ich schwimme nicht mehr.</i> ● zdania złożone współrzędnie ze spójnikami, np. <i>aber, denn, oder, sondern, und, deshalb, sonst, trotzdem</i> oraz zdania bezspójnikowe; <i>Ich war krank und musste zum Arzt gehen. Er verdient viel Geld, trotzdem ist er unzufrieden. Die Sonne scheint, es ist warm.</i> ● zdania podrzędnie złożone: <ul style="list-style-type: none"> - zdania podmiotowe, np. <i>Es wundert mich, dass er nicht gekommen ist.</i> - zdania dopełnieniowe ze spójnikami, np. <i>dass, ob, wer, was, wo, wie; Der Lehrer sagt, dass dieses Buch interessant ist. Er weiß nicht, wo der Parkplatz ist.</i> - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami: <i>weil, da; Er bleibt zu Hause, weil sein Vater krank ist.</i> - zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami, np. <i>wenn, als, bevor (ehe), bis, nachdem, seitdem, sobald, solange, sooft, während;</i> <p style="margin-left: 20px;"><i>Bevor wir abreisten, besuchten wir noch unseren Professor. Nachdem wir den Artikel gelesen hatten, diskutierten wir über seinen Inhalt. Seitdem er in Berlin studiert, hat er viele Museen besichtigt. Ich rufe dich sofort an, sobald ich den Termin habe. Solange wir hier sind, hat es kein einziges Mal geregnet. Er besucht mich immer, sooft er in Polen ist.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zdania warunkowe rzeczywiste: <i>wenn + Präsens, np. Wenn es regnet, sehen wir fern.</i>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - zdanie przyzwalające: <i>obwohl</i>, np. <i>Obwohl das Wetter schlecht war, sind wir mit dem Ausflug zufrieden.</i> - zdanie okolicznikowe celu: <i>damit</i>, konstrukcja bezokolicznikowa <i>um ... zu</i>, np. <i>Wir nehmen ein Taxi, damit wir pünktlich am Bahnhof sind. Wir nehmen ein Taxi, um pünktlich am Bahnhof zu sein.</i> - zdanie przydawkowe z zaimkiem względnym <i>der, die, das</i>, np. <i>Das ist der Mann, dem ich geholfen habe. Das Kind, das vor der Schule steht, ist 8 Jahre alt. Das ist das Haus, in dem ich wohne.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zdania warunkowe nierzeczywiste: Konjunktiv Präteritum czasowników: <i>sein, haben</i> oraz czasowników modalnych, Konditionalis I, Konjunktiv Präteritum, Konjunktiv Plusquamperfekt, np. <i>Wenn wir Zeit hätten, würden wir eine Weltreise machen. Hätten wir Lust, gingen wir ins Kino. Wäre er gesund, könnte er mitfahren. Hätte ich das gewusst, wäre ich nicht gekommen.</i> - zdanie przyzwalające: <i>obwohl</i>, np. <i>Obwohl das Wetter schlecht war, sind wir mit dem Ausflug zufrieden.</i> - zdanie okolicznikowe celu: <i>damit</i>, konstrukcja bezokolicznikowa <i>um ... zu</i>, np. <i>Wir nehmen ein Taxi, damit wir pünktlich am Bahnhof sind. Wir nehmen ein Taxi, um pünktlich am Bahnhof zu sein.</i> - zdanie przydawkowe z zaimkiem względnym <i>der, die, das</i>, np. <i>Das ist der Mann, dem ich geholfen habe. Herr Weber, dessen Frau bei uns arbeitet, ist gestern nach Bonn gefahren. Das Kind, das vor der Schule steht, ist 8 Jahre alt. Das ist das Haus, in dem ich wohne. Das ist der Regisseur, an dessen Namen ich mich nicht mehr erinnern kann.</i> - zdania okolicznikowe sposobu: <i>indem, dadurch dass, ohne dass (ohne ... zu), anstatt dass (anstatt ... zu)</i>, np. <i>Mein Bruder hört Musik, anstatt dass er Mathematik lernt. Marie lernte Deutsch, indem sie viele deutsche Zeitschriften las. Er fuhr nach Hause, ohne sich verabschiedet zu haben.</i> - zdania skutkowe: <i>so dass, als dass</i>, np. <i>Er war krank, so dass er nicht kommen konnte. Er fährt zu schnell, als dass wir ihn überholen könnten. Seine Eltern waren damals zu arm, als dass er hätte studieren können.</i>
<ul style="list-style-type: none"> - zdania porównawcze: <i>so wie, als</i>, np. <i>Der Film ist besser, als ich dachte. Er schreibt so schnell, wie er kann.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zdania porównawcze: <i>so wie, als, je ... desto</i>, np. <i>Der Film ist besser, als ich dachte. Er schreibt so schnell, wie er kann. Je mehr ich lese, desto reicher wird mein Wortschatz.</i>

<ul style="list-style-type: none"> • zdania z podwójnym spójnikiem: <i>nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch</i>, np. <i>Sie kann sowohl schön singen als auch tanzen.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zdania podrzędnie złożone z formami strony biernej, np. <i>Ich weiß nicht genau, wo „Hamlet“ heute gespielt wird.</i> • zdania z podwójnym spójnikiem: <i>entweder ... oder, einerseits ... andererseits, nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, weder ... noch, zwar ... aber</i>, np. <i>Entweder gehen wir ins Kino oder wir besuchen unsere Freunde. Er hatte weder Zeit noch Geld.</i>
---	--

W tekstach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych mogą wystąpić środki gramatyczne spoza powyższej listy. Znajomość takich środków nie będzie jednak warunkowała poprawnego rozwiązania zadań egzaminacyjnych.

POZIOM DWUJĘZYCZNY

RODZAJNIK

1. Użycie rodzajnika nieokreślonego, np. *Da steht eine Tasse.*
2. Użycie rodzajnika określonego, np. *Die Tasse ist sauber.*
3. Użycie rzeczownika bez rodzajnika, np. *Herr Meier ist Lehrer.*

RZECZOWNIK

1. Odmiana rzeczownika (deklinacja mocna, słaba i mieszana) w liczbie pojedynczej, np. *der Mensch – des Menschen – dem Menschen – den Menschen*
2. Tworzenie liczby mnogiej, np. *die Tage, die Jungen, die Koffer, die Kinder, die Parks, die Brüder*
3. Rzeczowniki złożone, np. *das Klassenzimmer, der Aufruf, das Schlafzimmer, der Fahrkartenverkauf*
4. Rzeczowniki zdrobniałe: *-chen, -lein*, np. *das Lämpchen, das Büchlein*
5. Rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności, np. *der Lehrer, die Zuschauerin*
6. Rzeczowniki z przyrostkami *-e, -ei, -heit, -keit, -ler, -schaft, -ion, -tät, -in, -um, -ung, -ium, -ment, -ling*, np. *die Wirklichkeit, die Nation, der Sperling, das Stadium*
7. Rzeczowniki z przedrostkami *Miss-, Un-, Ge-*, np. *das Missverständnis, die Unzufriedenheit, das Gebäude*
8. Rzeczowniki tworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. *die Berlinerin, der Franzose, die Polin, der Europäer*
9. Rzeczowniki tworzone od czasowników np. *das Schreiben, das Aufräumen*
10. Rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłówów i liczebników, np. *das Gute, der Reisende, der Angestellte, der Erste*
11. Odmiana imion własnych, np. *Evas Familie, Müllers Haus, Hansens Tochter, die Taten des jungen Paul, Friedrich Schillers Dramen*
12. Rzeczownik po określeniu miary i wagi, np. *ein Liter Milch, ein Kilo Äpfel*
13. Rekcja rzeczownika, np. *das Interesse an/für, die Kontrolle über*

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe, np. *ich, mir, mich*
2. Zaimek nieosobowy *es*
3. Zaimek zwrotny *sich*
4. Zaimki dzierżawcze, np. *mein, sein, unser, Ihr*
5. Zaimki wskazujące, np. *dieser, jener, der, derselbe, der gleiche*
6. Zaimki pytające, np. *wer, was, wann, welcher, was für ein, warum, wo, wohin, woher*
7. Zaimki nieokreślone, np. *alle, einige, etwas, jeder, jemand, man, einer, keiner, niemand, ein paar, sämtlich, ein bisschen, mehrere, irgendetwas, irgendwann*
8. Zaimki względne, np. *der, welcher*
9. Zaimek wzajemny *einander*
10. Zaimki *einer, eine, eins* z dopełniaczem, np. *Das Hotel „Bristol“ ist eins der besten Hotels in Warschau.*

PRZYMIOTNIK

1. Przymiotnik jako orzecznik, np. *Das Mädchen ist nett.*
2. Przymiotnik jako przydawka:
 - z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym *dieser, jener, derselbe*, np. *das neue Auto, diese schöne Blume*
 - z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem *kein*, np. *ein kleines Kind, mein alter Freund, keine guten Filme*
 - bez rodzajnika, np. *frische Butter, kluge Schüler*
 - po zaimkach pytających, np. *Was für eine unglaubliche Geschichte ist das?*
 - po zaimkach liczebnych, np. *beide, alle, viele, wenige, manche, andere, einige, folgende; alle guten Schüler, viele bekannte Schriftsteller*
 - po liczebniku, np. *vier gute Schüler*
 - w formie stopnia wyższego i najwyższego, np. *Das ist sein jüngerer Bruder.*
3. Regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika, np. *klein – kleiner – der/die/das kleinste, am kleinsten; gut – besser – der/die/das beste, am besten; Was ist das höchste Gebäude in Europa?*
4. Przymiotniki w porównaniach, np. *Dieses Haus ist so hoch wie jenes. Eva ist fleißiger als ihre Schwester. Peter ist der schnellste von allen Schülern seiner Klasse. Berlin ist eine der größten Städte Europas.*
5. Przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata, np. *Berliner Bahnhof, österreichisch, amerikanisch*
6. Przymiotniki pochodzące od nazw własnych, np. *das Brandenburger Tor*
7. Przymiotniki z przedrostkami *un-, ur-*, np. *unzufrieden, unpraktisch, uralt*
8. Przymiotniki z przyrostkami: *-arm, -bar, -los, -isch, -reich, -sam, -wert, -voll*, np. *dankbar, arbeitslos, misstrauisch, abwechslungsreich, sehenswert*
9. Rekcja przymiotnika, np. *reich an, zufrieden mit*

LICZEBNIK

1. Liczebniki główne, np. *zehn, einhundertzwanzig*
2. Liczebniki porządkowe, np. *der siebte*
3. Liczebniki mnożne i nieokreślone, np. *zweimal, viel*
4. Liczebniki ułamkowe i dziesiętne, np. *anderthalb, ein Drittel, 0,8 – null Komma acht*
5. Użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości, np. *zwei Quadratmeter, sieben Liter*

PRZYSŁÓWEK

1. Przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi, np. *Worauf wartest du? Ich warte darauf. Wovon hängt das ab?*
2. Regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków, np. *wohl – wohler – am wohlsten, gern – lieber – am liebsten*
3. Przysłówki m.in. czasu i miejsca, np. *heute, dort, hier, oben, unten, morgen, bald, dann, endlich, damals, gestern, links, rechts, draußen, drüben*

PARTYKUŁA

Użycie partykuł, np. *sehr, besonders, viel, erst, sogar, immer, etwa, eben, ziemlich, aber, denn, mal, doch, etwa, ja, enorm, höchst, außerordentlich, außergewöhnlich, äußerst*

PRZYIMEK

1. Przyimki z celownikiem, np. *aus, bei, mit, nach, seit, von, zu, gegenüber, ab, außer, entgegen, gemäß, zufolge*
2. Przyimki z biernikiem, np. *durch, gegen, für, ohne, um, entlang, bis, wider*
3. Przyimki z celownikiem lub biernikiem, np. *an, auf, in, hinter, neben, unter, über, vor, zwischen*
4. Przyimki z dopełniaczem, np: *während, trotz, wegen, statt, anlässlich, außerhalb, diesseits, jenseits, hinsichtlich, infolge, innerhalb*

CZASOWNIK

1. Formy czasowe – strona czynna czasownika: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I
2. Czasowniki posiłkowe *sein, haben, werden*
3. Czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski, np. *helfen, lesen, schlafen*
4. Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone, np. *abfahren, bestehen*
5. Czasowniki zwrotne, np. *sich waschen*
6. Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone z przedrostkami: *über-, um-, unter-, durch-, wieder-, wider-, voll-*, np. *übersehen, übersetzen, unternehmen, durchschauen, umstellen, wiederbringen, wiederholen; Ich habe den Text ins Deutsche übersetzt. Die Fähre setzt uns zum anderen Ufer über.*
7. Czasowniki modalne w trybie oznajmującym w czasie Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I, np. *Wir haben ihn fragen müssen.*
8. Czasowniki modalne w trybie przypuszczającym, np. *Er hätte früher aufstehen können.*
9. Czasownik *lassen*, np. *Ich lasse mein Fahrrad reparieren. Ich lasse mir die Haare schneiden. Ich habe meinen Schirm in der Gaststätte gelassen.*
10. Formy imiesłowowe czasownika: Partizip I, Partizip II, np. *Das Kind saß weinend auf der Parkbank. In Berlin angekommen, begab ich mich ins Hotel.*
11. Imiesłowy w funkcji przydawki, np. *Das weinende Kind saß auf der Bank. Der gebrauchte BMW war mir zu teuer.*
12. Tryb rozkazujący, np. *Lies den Text vor!*
13. Bezokoliczniki z *zu* i bez *zu*, np. *Ich höre meine Freundin singen. Er hat vor, die Ferien an der Ostsee zu verbringen. Sie hat die Absicht, ins Ausland zu fahren. Wir sind fähig, diese Aufgabe zu lösen. Ich erinnere mich nicht mehr, ihn schon einmal gesehen zu haben. Er hat heute keine Lust, mit seinen Freunden auszugehen.*

14. Strona bierna czasownika (Vorgangspassiv): Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, np.
In Deutschland wird viel Bier getrunken. Das Auto wurde bereits verkauft. Die Aufgabe ist gelöst worden. Nachdem das Museum eröffnet worden war, gab es viele Artikel in der Presse. Der Artikel wird bis morgen geschrieben werden.
15. Strona bierna Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt z czasownikiem modalnym, np. *Der Text soll bis morgen gelesen werden. Der Aufsatz musste bis gestern korrigiert werden. Der Artikel hat von dem Journalisten korrigiert werden müssen.*
16. Formy konkurencyjne dla strony biernej, np. *lassen + sich + Infinitiv, sein + Infinitiv; Diese Schuhe lassen sich leider nicht mehr reparieren. Diese Arznei ist zweimal täglich einzunehmen. Der Aufsatz ist bis morgen zu schreiben. Das Wasser ist trinkbar.*
17. Strona bierna określająca stan (Zustandspassiv), np. *Alle Fenster sind geöffnet. Seine Tasche war schon gestern gepackt.*
18. Tryb przypuszczający:
 - Konjunktiv I (Präsens, Perfekt), np. *Die Kanzlerin werde sich in Kürze zu den Vorwürfen äußern, teilte der Regierungssprecher mit.*
 - Konjunktiv II (Präteritum, Plusquamperfekt), np. *Hätte ich Zeit, ginge ich heute ins Kino. Wenn ich gestern Zeit gehabt hätte, wäre ich ins Kino gegangen.*
19. Tryb warunkowy: Konditional I (würde + Infinitiv I), np. *Wenn ich mehr Geld hätte, würde ich mir ein neues Auto kaufen.*
20. Rekcja czasowników, np. *denken an, fragen nach, warten auf, sich einsetzen für, stören (Akk.), folgen (Dat.), gedenken (Gen.)*

SKŁADNIA

1. Zdania pojedyncze oznajmujące, pytające, rozkazujące
2. Szyk wyrazów: prosty, przestawny oraz szyk zdania podrzędnie złożonego, np. *Wir haben täglich zwei Vorlesungen. Täglich haben wir zwei Vorlesungen. Ich weiß nicht, ob er schon angekommen ist.*
3. Przeczenia *nein, nicht, kein, nie, niemals, nirgends, keinesfalls* i ich miejsce w zdaniu, np. *Ich habe ihn nie gesehen. Ich schwimme nicht mehr.*
4. Zdania złożone współrzędnie, np:
 - zdania bezspójnikowe; *Die Sonne scheint, es ist warm.*
 - zdania ze spójnikami *aber, denn, oder, und, sondern; Ich war krank und musste den Arzt besuchen.*
 - zdania ze spójnikami *außerdem, dann, deshalb, sonst, trotzdem; Er verdient viel Geld, trotzdem ist er unzufrieden.*
5. Zdania z podwójnym spójnikiem, np:
entweder .. oder, einerseits ... andererseits, nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, weder ... noch, zwar ... aber; Entweder gehen wir ins Kino oder wir besuchen unsere Freunde. Er hatte weder Zeit noch Geld. Einerseits möchte ich schnell abnehmen, andererseits kann ich auf Süßigkeiten nicht verzichten.
6. Zdania podrzędnie złożone:
 - zdania podmiotowe: np. *Wer in München ist, muss auch Münchner Bier trinken. Es wundert mich, dass er nicht gekommen ist.*
 - zdania dopełnieniowe ze spójnikami np. *dass, ob, wer, was, wo, wie; Der Lehrer sagt, dass dieses Buch interessant ist. Er weiß nicht, wo der Parkplatz ist.*
 - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami np. *weil, da; Er bleibt zu Hause, weil sein Vater krank ist.*

- zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami np. *wenn, als, bevor, ehe, bis, nachdem, seitdem, während, sobald, solange, sooft*;
Bevor wir abreisten, besuchten wir noch unseren Professor.
Nachdem wir den Artikel gelesen hatten, diskutierten wir über seinen Inhalt.
Seitdem er in Berlin studiert, hat er viele Museen besichtigt.
Ich rufe dich sofort an, sobald ich den Termin habe.
Solange wir hier sind, hat es kein einziges Mal geregnet.
Er besucht mich immer, sooft er in Polen ist. Sooft er kommt, bringt er Blumen mit.
- zdania warunkowe rzeczywiste *wenn* + Präsens, np. *Wenn es regnet, sehen wir fern.*
- zdania warunkowe nierzeczywiste ze spójnikiem *wenn* oraz bezspójnikowe, np. *Wenn ich mehr Zeit gehabt hätte, hätte ich einen besseren Aufsatz geschrieben. Wenn wir Zeit hätten, würden wir eine Weltreise machen. Hätten wir Lust, gingen wir ins Kino. Wäre er gesund, könnte er mitfahren. Hätte ich das gewusst, wäre ich nicht gekommen.*
- zdanie przyzwalające ze spójnikami: *obwohl, obgleich, obschon*, np.
Obwohl das Wetter schlecht war, sind wir mit dem Ausflug zufrieden.
Obgleich er vorbereitet war, hat er die Prüfung nicht bestanden.
- zdanie okolicznikowe celu: *damit*, konstrukcja bezokolicznikowa *um ... zu*, np.
Wir nehmen ein Taxi, damit wir pünktlich am Bahnhof sind.
Wir nehmen ein Taxi, um pünktlich am Bahnhof zu sein.
- zdanie przydawkowe z zaimkiem względnym *der, die, das, welcher, welche, welches* oraz w połączeniu z przyimkiem, np. *Das ist der Mann, dem ich geholfen habe. Ich kenne den Jungen, mit dem du gestern gesprochen hast. Der Schüler, dessen Eltern Deutschlehrer sind, kann sehr gut Deutsch. Das Kind, das vor der Schule steht, ist 8 Jahre alt. Wo ist die Dame, welche du gestern kennengelernt hast? Herr Weber, dessen Frau bei uns arbeitet, ist gestern nach Bonn gefahren. Das ist das Haus, in dem ich wohne. Das ist der Regisseur, an dessen Namen ich mich nicht mehr erinnern kann.*
- zdania okolicznikowe sposobu: *indem, dadurch dass, ohne dass (ohne ... zu), anstatt dass (anstatt ... zu)*, np. *Mein Bruder hört Musik, anstatt dass er Mathematik lernt. Marie lernte Deutsch, indem sie viele deutsche Zeitschriften las. Er fuhr nach Hause, ohne sich verabschiedet zu haben.*
- zdania skutkowe: *so dass*, np. *Er war sehr krank, so dass er nicht kommen konnte.*
- zdania porównawcze: *so ... wie, als, je ... desto*, np. *Der Film ist besser, als ich dachte. Er schreibt so schnell, wie er kann. Je mehr ich lese, desto mehr verstehe ich. Je mehr ich lese, desto reicher wird mein Wortschatz.*
- zdania porównawcze nierzeczywiste *als, als ob*, np.
Sie schaut mich an, als ob sie mich nicht verstünde (verstanden hätte).
Der Junge tut so, als könnte er nicht laufen.
- zdania nierzeczywiste wyrażające życzenie, np.
Wenn er nur käme! Hätte ich doch mehr gelernt!
- zdania podrzędnie złożone z formami strony biernej, np.
Ich weiß nicht genau, wo „Hamlet“ heute gespielt wird.
- konstrukcje imiesłowowe, np. *In Berlin angekommen, gingen wir sofort ins Hotel.*
- przydawka rozwinięta, np. *Das von ihm geschriebene Buch wurde schon herausgegeben.*
- mowa zależna (Konjunktiv I i II), np. *Der Student sagte, dass er keine Lust zum Studieren habe. Sie sagten, dass sie keine Platzkarten bekommen hätten. Er hat erzählt, seine Eltern hätten ihre Wohnungsschlüssel bei den Nachbarn gelassen. Er fragte mich, ob der Film interessant sei.*

	3	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		11-15, 35-45, 92-99, 111-119	Część ustna egzaminu

Część ustna egzaminu maturalnego w 2021 roku – nieobowiązkowa. Przystąpić do niej mogą osoby, którym wynik z części ustnej jest potrzebny w postępowaniu rekrutacyjnym do szkoły wyższej za granicą.

	4	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		35-45, 46-55, 60-68, 80-85, 120-128	Poziom trudności zadań

Ze względu na określony w wymaganiach egzaminacyjnych średni oczekiwany poziom biegłości językowej – poziom trudności leksykalnej i/lub gramatycznej została obniżona w przypadku:

Poziom podstawowy
tekstu do zadania 2.1. str. 47.

Poziom rozszerzony
tekstu do zadania 3. str. 63
tekstu 2. do zadania 4. (ostatni akapit tekstu: *Kreativkultur*) str. 65-66
tekstu do zadania 5. str. 67

Egzamin dla absolwentów niesłyszących.
Poziom rozszerzony
tekstu do zadania 3. str. 88.
tekstu 2. do zadania 4. (ostatni akapit tekstu: *Kreativkultur*) str. 90–91

	5	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		35-45, 46-55, 60-68, 80-85, 120-128	Zgodność z wymaganiami egzaminacyjnymi

Anuluje się zadanie 3.1. (poziom podstawowy) oraz tekst do tego zadania str. 48–49, ponieważ jego tematyka wykracza poza zakres tematyczny ujęty w wymaganiach egzaminacyjnych.

	6	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		46-55, 60-68, 80-85, 120-128	Zgodność z zakresem struktur gramatycznych

Anuluje się zadanie 5.3. str. 127 (poziom dwujęzyczny), ponieważ sprawdzana w nim struktura nie jest ujęta w *Zakresie struktur gramatycznych*.

	7	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		55-59, 69-74, 85-87, 128-133	Ocena wypowiedzi pisemnej w kryterium zakresu środków językowych

Na poziomie podstawowym ze względu na oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali ESOKJ), w tym zakresie środków językowych w wypowiedziach pisemnych – A2+, ulega zmianie liczba punktów przyznanych w kryterium zakresu środków językowych w:

zadaniu 12., przykładowa oceniona wypowiedź str. 59 – 2 punkty – zadowalający zakres środków językowych; w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań, np. *Mein Chef ist sehr freundlich und profesional. Wenn gibt viel Arbeit, er hilft mir immer und ist er nie nervös. Ich mag ihn sehr, ich habe auch frei, Das Geld brauche ich für eine Reise, Da spielen ... berühmte Heavy-Metal-Gruppen und Rock-Gruppen.*

Na poziomie rozszerzonym ze względu na oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali ESOKJ), w tym zakresie środków językowych w wypowiedziach pisemnych – B1+, ulega zmianie liczba punktów przyznanych w kryterium zakresu środków językowych w:

zadaniu 7., przykładowa oceniona wypowiedź do tematu 2. str. 71-72 – 3 punkty – szeroki zakres środków językowych; w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, np. *das Zeltlager ... stattgefunden, daran teilgenommen, Leider muss ich sagen, dass das Zeltlager kein Erfolg war. ... keine Sitzplätze reserviert, ... obwohl wir dafür bezahlt hatten. Als wir zum Campingplatz kamen, stellte sich heraus, dass man uns erwartete erst in der nächsten Woche. ... konnten unsere Zelte nicht zusammenstellen. Ich möchte vorschlagen, dass ...*

zadaniu 7., przykładowa oceniona wypowiedź do tematu 3. str. 73-74 – 2 punkty – zadowalający zakres środków językowych, w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości, np. *Arbeitsmarkt, die persönlichen Interessen, Entscheidung hat viele Vorteilen, öfter verreisen, Viele Reisebüros bieten Billigreisen an, Karriere machen, sowohl in Studium als auch im Berufsleben, wenn sich jemand für einen Fach entscheidet, für das er keinen Talent hat, in einem Beruf, wahrscheinlich, unglücklich, Privatleben.*